

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та маркетингу (№ 605)

**СИЛАБУС
(ПЛАН ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ)**

Бізнес-планування

Галузі знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 075 «Маркетинг»
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: «Маркетинг»
(найменування освітньої програми)

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2019 рік

Силабус «Бізнес-планування»

для студентів за спеціальністю 075 «Маркетинг»

освітньою програмою «Маркетинг»

Розробник: Безпарточний М.Г., д-р екон. наук, проф. каф. 605

(прізвище та ініціали, посада, наукова ступінь та вчене звання)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Бізнес планування» є вивчення методів та засобів ефективної організації виробництва продукції, забезпечення просування товару на ринках збуту, а також зменшення ризиків від реалізації комерційної ідеї в конкретних умовах, виходячи з поставлених цілей та завдань

Міждисциплінарні зв'язки: з урахуванням знань дисципліни «Бізнес планування» опановуються курси «Економіка і організація виробництва» «Маркетинг», «Менеджмент і маркетинг», «Економіка підприємства», «Інноваційний менеджмент».

Мета викладання навчальної дисципліни «Бізнес планування» полягає в тому, щоб надати системний характер теоретичних знань і практичних навичок студентів, необхідних для подальшого прогнозування та планування своєї самостійної діяльності в сфері бізнесу, виробництва, послуг, підприємництва, фінансової діяльності, тощо.

Основним завданням вивчення дисципліни «Бізнес планування» є навчитись розробляти бізнес-план та приміняти сукупність методів, способів та інструментів, які використовуються в процесі його розробки.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

сутність та функції бізнес-плану в ринковій економіці;

склад інформації, яка потрібна для розробки бізнес-плану;

послідовність розробки бізнес-плану;

сутність стратегічного планування на підготовчій стадії розробки бізнес-плану;

структуру бізнес-плану;

призначення резюме бізнес-плану та вимоги для його складання;

цілі та логіку дослідження ринку, визначення цільового ринку та місцезнаходження фірми;

концепції поведінки фірми на ринку та сфери їх застосування;

складові стратегії маркетингу і можливі підходи до їх висвітлення в бізнес-плані;

різновиди ціноутворення та сфери їх застосування;

мету, механізм й логіку розробки виробничого плану;

мету і послідовність розробки організаційного плану;

принципи визначення потреби фірми в персоналі;

організаційно-правові форми бізнесу та їх вплив на кінцеві результати роботи фірми;

способи зменшення ризику в підприємницькій діяльності;

мету, значення та послідовність розробки фінансового плану;

суть та способи підвищення ефективності презентації бізнес-плану.

вміти:

проводити зовнішній та внутрішній аналіз стану фірми;

визначити цілі діяльності фірми;

складати та правильно оформлювати бізнес-план;

розробляти всі розділи бізнес-плану;

здійснювати дослідження ринку товарів та послуг, визначати цільовий ринок та місцезнаходження фірми;

вибирати стратегію ціноутворення, канали збуту продукції тощо;

здійснювати різноманітні розрахунки, необхідні для розробки виробничого плану;

розраховувати чисельність працівників різних професій, спеціальностей тощо;

оцінювати ризики, які можуть виникнути при виконанні бізнес-плану, та мінімізувати

їх;

розраховувати показники оцінки фінансового стану фірми;

здійснювати презентацію бізнес-плану тощо.

2. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Тема 1. Сутність планування в ринковій економіці. Об'єктивна необхідність планової діяльності в умовах ринкової економіки. Місце планування в системі менеджменту. Форми планування і види планів. Технологія планування. Організація планування розвитку міста.

Тема 2. Підприємницька (комерційна) ідея. Методи пошуку підприємницьких (комерційних) ідей. Методи індивідуального творчого пошуку. Методи колективного пошуку. Методи активізації пошуку.

Тема 3. Методологічні основи планової діяльності. Методологія планування. Принципи планування. Методи планування. Функції планування ділового розвитку фірми.

Тема 4. Організаційно-правові форми господарювання. Приватні підприємства. Підприємства об'єднання громадян. Комунальні підприємства. Державні (комерційні та казенні) підприємства. Виробничі кооперативи. Публічні акціонерні товариства. Підприємець фізична особа.

Тема 5. Статут підприємства. Загальні положення. Мета і предмет діяльності підприємства. Юридичний статус підприємства. Майно підприємства. Права і обов'язки підприємства. Управління підприємством і самоврядування трудового колективу. Господарська діяльність та соціальний розвиток підприємства. Облік та звітність підприємства. Припинення діяльності підприємства.

Тема 6. Бізнес-план і його роль у розвитку підприємств. Поняття бізнес-плану й бізнес планування. Мета створення бізнес-плану. Основні етапи розробки, особливості й обсяги бізнес-планів. Основні види бізнес-планів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Тема 7. Структура бізнес-плану. Структура бізнес-плану. Зміст розділу «Короткий опис можливостей підприємства». Характеристика підприємства. Характеристика продукції (послуг), що виробляється підприємством.

Тема 8. Характеристика конкурентного середовища й конкурентні переваги. Характеристика конкурентного середовища. Аналіз сильних та слабких сторін (SWOT-аналіз). Визначення найбільш конкурентоспроможного товару.

Тема 9. План маркетингу. Типи маркетингу. Зміст розділу. Визначення попиту й можливості ринку. Конкуренція й інші зовнішні фактори. Стратегія маркетингу. Стратегія збуту й розподілу. Стратегія ціноутворення.

Тема 10. План виробництва. Виробнича програма в підприємствах ЖКГ. Розрахунок потреби в основних виробничих фондах. Планування обсягу реалізації продукції. Розрахунок потреби в ресурсах на виробничу програму. Розрахунок потреби в персоналі та заробітній платі. Кошторис витрат і калькуляція собівартості. Потреба в додаткових інвестиціях.

Тема 11. Організаційний план. Обґрунтування вибору юридичної форми організації бізнесу. Визначення потреби в персоналі з розподілом по категоріях. Створення організаційної структури управління підприємства.

Тема 12. Фінансовий план. Зміст, завдання та методи фінансового планування. Прогноз звіту про доходи і видатки. Рух грошових коштів внаслідок фінансової діяльності підприємства. Прогноз балансу активів та пасивів підприємства.

Тема 13. Стратегія фінансування. Зміст, завдання фінансової стратегії підприємства. Методи фінансової доцільності проекту.

Тема 14. Аналіз потенційних ризиків. Загальне поняття ризику. Види ризиків.

Тема 15. Технологія розробки різних видів бізнес-плану. Бізнес-план фінансового оздоровлення підприємства. Бізнес-план реорганізації підприємства. Бізнес-план інноваційного проекту. Бізнес-план диверсифікації діяльності підприємства.

3. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах ХАІ і визначається Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів, затвердженим Вченою радою, протокол № 6 від 19.12.2018 р. – текст розміщений на офіційному веб – сайті університету https://khai.edu
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання студентами денної форми навчання письмової розрахункової роботи за індивідуальним варіантом. Завдання та вимоги до виконання розрахункової роботи містяться в методичних рекомендаціях. Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання студентами заочної форми навчання письмової домашньої контрольної роботи за індивідуальним варіантом. Завдання та вимоги до виконання контрольної роботи містяться в методичних рекомендаціях.
Вимоги до самостійної роботи	1. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками викладача. 2. Систематичне опрацювання лекційного матеріалу, запропонованої базової та допоміжної літератури з питань курсу. 3. Самостійна підготовка до модульного контролю та іспиту. У процесі підготовки за темами (питаннями) курсу, що віднесені для самостійного опрацювання, студентам слід звернути особливу увагу на засвоєння зазначених ключових понять та термінів. Обов'язковим вважається ведення студентами робочого конспекту, який повинен містити розгорнутий або тезисний огляд питань, що віднесені для самостійного опрацювання, а також визначення ключових понять і термінів. У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує проведення поточних контрольних робіт, тестування та модульного контролю.

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Виконати й захистити всі практичні завдання, розрахункову роботу та здати тестування.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум, захистити всі практичні завдання, виконати розрахункову роботу та здати тестування. Продемонструвати в цілому високий рівень теоретичної підготовки згідно навчального плану, вміння застосовувати отриманні знання в процесі аналізу економічного середовища із застосуванням основних та часткових показників, оцінювати динаміку зміни, прогнозувати тенденції на майбутнє.

Відмінно (90-100). Виконати й захистити всі практичні завдання, РР, здати модулі з максимальною кількістю балів. Досконально знати всі теми та вміння застосувати теоретичний матеріал щодо вирішення практичної ситуації шляхом застосування прикладного методичного апарату та способів оцінки кон'юнктури економічного середовища.

4. Політика курсу («правила гри»)

Курс передбачає роботу в колективі. Студент зобов'язаний щодня відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого розкладу, мати відповідний зовнішній вигляд. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення

академічної доброчесності. Презентації та доповіді мають бути авторськими оригінальними. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в навчальному процесі.

5. Академічна доброчесність, плагіат, поведінка в аудиторії

Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення. З метою уникнення практик псевдоавторства, недбайливого цитування, недостатньої академічної якості практикується захист виконаних студентами робіт викладачу з перевіркою теоретичних знань та засвоєних компетенцій, виконання контрольних робіт та тестування з унеможливленням практик списування та підміни авторства роботи. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). При організації освітнього процесу в університеті студенти дотримуються Положення про академічну доброчесність, затверджено Вченою радою, протокол № 13 від 20.06.2019 р. – текст розміщений на офіційному веб – сайті університету <https://khai.edu>.

Відвідування занять: очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропущені заняття повинні бути відпрацьовані не пізніше, ніж за тиждень до залікової сесії.

Поведінка на заняттях: недопустимість запізнь на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.